

Liggend op de buik of schuivend over steigers, langs 175 kilometer kademuur, telde de muurplantenwerkgroep alle zeldzame planten van de stad. Want veel beschermde varens worden toch nog vaak vernield.

tekst MAAIKE LANGE
foto DINGENA MOL

Valentijn ten Hoopen in de natuurlijke omgeving van Werk- en Adviesgroep Muurplanten Noord-Holland: een strekkdam met oude stenen.

Voor de varen wijkt zelfs een

Valentijn ten Hoopen, voorzitter van de Werk- en Adviesgroep Muurplanten Noord-Holland, gaat nooit meer zonder fotocamera op pad. Als hij onraad ontwaart, schiet hij meteen een plaatje.

"Ik fierste een keer langs de achterkant van het voormalige gebouw van de sociale dienst in de Marinstraat. Eerder was de kademuur er helemaal begroeid met prachtige zachte groene tongvarens." Nu was er een nieuwemuur gemetseld, daarboven een strak terras. "Alle tongvarens waren weg. Het was de grootste groeiplaats van de tongvaren in de stad. Eerder hadden we er driehonderd gevield. Ik heb er melding van gemaakt. Met foto's erbij, want bij de rechthbank doen ze vooral over het bewijs nogal moeilijk."

De foto's stuurde hij op naar de groenedesk van de AID, de Algemene Inspectiedienst van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, waar de meldkamer dag en nacht geopend is voor het opnemen van milieudelen. De controloeurs zullen niet direct uit hun bed komen voor enkele vernielde varens, maar het weerhoudt de muur-

te houden met de begroeiing."

Hij gaat het stadsdeelbestuur van De Baarsjes vragen wat er aan de hand is. "Het gaat om kwetsbare beschernde plantjes. Als we op van-kantje zijn in Frankrijk, vinden we zo'n begroeide muur niet varens juist heel mooi. Waarom weten we dat hier niet net zo te waarderen?"

Eén van de varens op de lijst is de schubvaren. Langs de kademuuren van Het Stenen Hooft aan het IJ zijn er 279 geteld. In 1987 stonden er nog maar drie. Ten Hoopen zakt meteen door de knieën om de langwerpige bladeren van de kleine varen van dichtbij te bekijken. "Zo mooi, de laatste jaren is hun aantal alleen maar toegenomen. Ik kom hier vaak. Ze hebben het duidelijk naar hun zin op dit braakliggende terrein."

Een precisieklus. Er werden 5505 steenbreekvarens geteld. Meer zelfs dan in Zuid-Holland, waar er vierduizend groeten. De onderzoekers zijn er razend trots op. Ook zijn tweeduizend tongvarens geteld, 74 blaasvarens en drie groenstelen.

De kenners weten precies waar de zeldzame groensteel staat. Tegenover Carré.

Ten Hoopen: "Als iemand een muurtje wil bouwen, moet hij een bouwvergunning aanvragen. De Dienst Ruimtelijke Ordening moet zo'n aanvraag doorsturen naar een ecologisch medewerker. Maar nog te vaak wordt de bescherming van bedreigde planten helemaal niet serieus genomen. Ook niet door de overheid. Ik moet er vaak letterlijk naast gaan staan als ergens verwoerd of gesloopt wordt. Dan pas weet ik zeker dat ze met hun tengels van de planten afbliven."

De onderzoekers van de werkgroep winden zich dus nogal eens op. On-danks hun inzet gaan heel wat zeldzame planten in de stad verloren.

Vaak gebeurt het uit onwetendheid. Lang niet jederden herkent in het muurplanten een bijzondere varen. Zo kan het gebeuren dat iemand het dekzeil van zijn sloep over de kade trekt, precies over een groepje tere steenbreekvarens. Zoals bijvoorbeeld in de Haarlemmervaart, schuin tegenover het stadsdeelkantoor Westerpark, waar Ten Hoopen in het dagelijks leven werkt als ambtenaar. Telkens weer ziet hij dat verdomde dekzeil liggen. De varens eronder krijgen onvoldoende licht en gaan dood. Hij heeft er middels al melding van gemaakt bij de Algemene Inspectiedienst.

Maar het vernielen van planten gebeurt niet alleen uit onwetendheid, het gebeurt ook willens en wetens. "Er heert een schoonmaakwoede in de stad," zegt Ten Hoopen. "Alles moet steeds maar schoon. Neem de Postjeskade. Twee jaar geleden hebben we daar 112 tongvarens geteld en vijfentien steenbreekvarens. Nu staat er helemaal niets meer. Dan weet je, hier klopt iets niet. De stadsreiniging heeft de kadeschoongemaakt zonder rekening

te houden met de begroeiing."

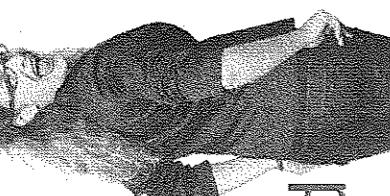
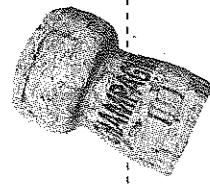
Hij gaat het stadsdeelbestuur van De Baarsjes vragen wat er aan de hand is. "Het gaat om kwetsbare bescherende plantjes. Als we op van-kantje zijn in Frankrijk, vinden we zo'n begroeide muur niet varens juist heel mooi. Waarom weten we dat hier niet net zo te waarderen?"

Eén van de varens op de lijst is de schubvaren. Langs de kademuuren van Het Stenen Hooft aan het IJ zijn er 279 geteld. In 1987 stonden er nog maar drie. Ten Hoopen zakt meteen door de knieën om de langwerpige bladeren van de kleine varen van dichtbij te bekijken. "Zo mooi, de laatste jaren is hun aantal alleen maar toegenomen. Ik kom hier vaak. Ze hebben het duidelijk naar hun zin op dit braakliggende terrein."

Het rapport van de muurplantenwerkgroep is in goede handen bij de Dienst Ruimtelijke Ordening, zegt Geert Timmermans, projectleider van de gemeentelijke dienst. De gemeente krijgt met regelmaat rapporten van natuurliebhebbers toegestuurd. De Vogelwerkgroep Amsterdam, de gierzwaluwwerkgroep, de paddenstoelenwerkgroep, elke club heeft

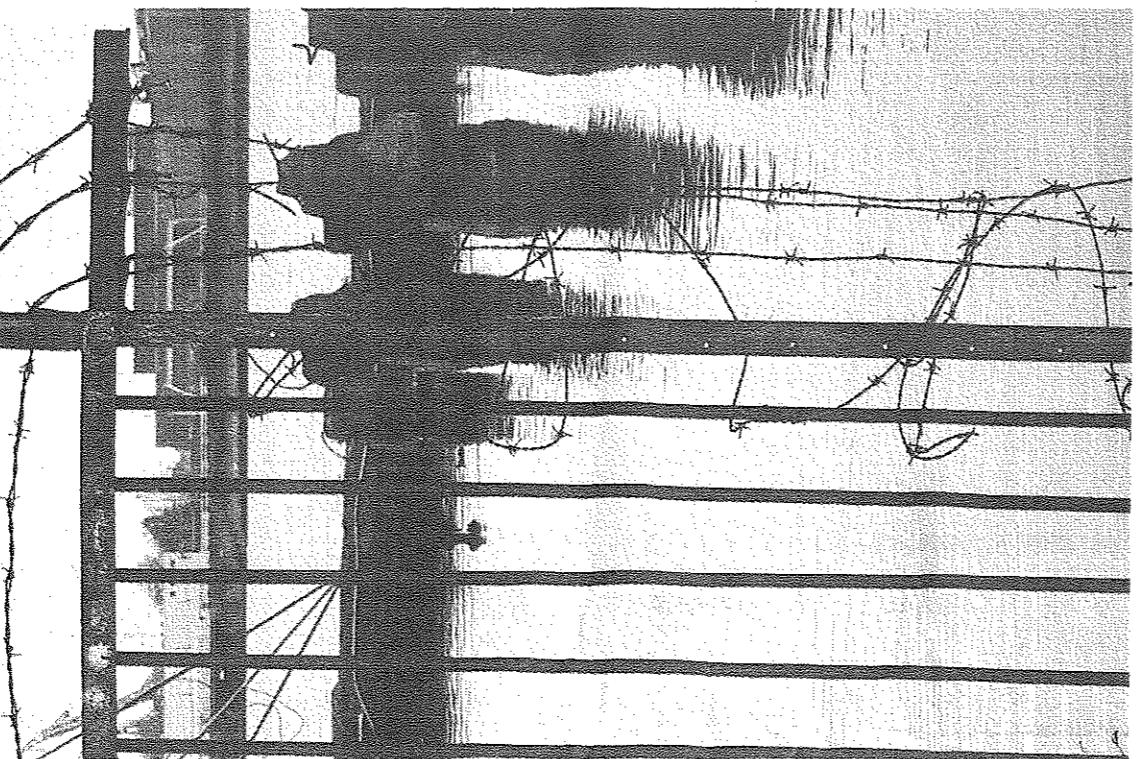
De zeldzame groensteel staat, weten ze,

tegenover Carré

Wat: boottochtje met biologische champagneproeverij Agoston & Krieger.
Waart: op de Amstel.
Wie: Bram Agoston, Bart Krieger, Hayke Rijneveld, Angélique Schmeinch, Pauline Wingelaar, Boen Tan, Arno Koningstein.
Wanneer: dinsdag 16 maart 2010, van 16.00 tot 17.30.
Waaronder: zelfs biokrijgt klasse nu er ook champagne van is.

Haute couture in bioland

cruiseschip

‘Waarom waarderen we hier geen muur met varens?’

weet hij ook. Een voorval in het Oostelijk Havengebied, intussen alweer een paar jaar geleden, staat hem nog helder voor de ogen. Vanaf het voorjaar zouden de afmeersteigers voor de cruiseschepen bij de nieuwe terminal gereed moeten zijn. Maar de zeldzame varens aan de walkant vertraagden de werkzaamheden.

“Leg dat maar eens uit aan de cruiseschepen die onderweg zijn uit Amenika.”

De gedragscode moet de bescherming en de zorg vergroten, maar ook openhoudt voorkomen.

Bovendien hangt een nataigemeente een flinke boete boven het hoofd. Hetzelfde geldt voor particulieren. De boete voor het vernielen van driehonderd tongvarens aan de Marinxstraat, achter de voormalige sociale dienst, bedroeg 2500 euro.

“Ach,” reageert Ten Hoopen, “voor veel mensen stelt zo’n bedrag niet veel voor.” De boete is, vindt hij, te laag om het gedrag van mensen en van de overheid te veranderen. “Ze beralen de poen en halen hun schouders op. Als de boetes flink omhooggaan, weet je pas echt zeker dat ze de plantjes laten staan.”

Want dat er soms iets misgaat,

et stil en klasse is alles te verkopen. Een chic bootje, een mooi gedekte tafel, leuke bediening in netjes afgewerkte pakjes en champagne. Bram Agoston en Bart Krieger (in het echte leven steward en beleidsadviseur) introduceren de enige honderd procent biologische champagne in Nederland. Paarse pakjes, witte dassen, korte baaardjes, alleen geen bril: de Viktor & Rolf van de bubbels. “Dat bedacht mijn zus,” zegt Agoston grinnikend. Ook zijn Agoston en Krieger getrouwd, in tegenstelling tot de modeheren, maar ach, dat is een detail.

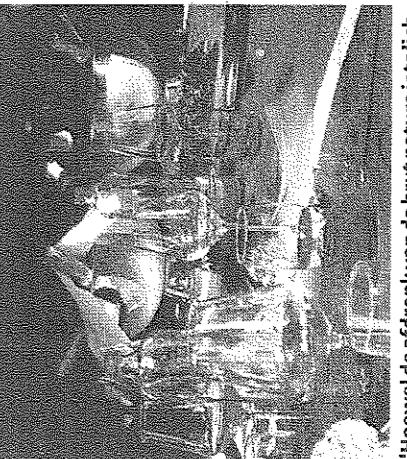
Boen Tanen Arno Koningstein, de Viktor & Rolf van de salontassen, waren voor deze uitzonderlijke champagneproeverij bereid het selecte publiek te ontvangen in hun opgepoetste, elektrische (dus zeer geruisloze) salonboot Soeverein.

LORIANNE VAN GELDER

Foto: J. Schijf

Uitgever Nancy Pelgrim (links) en Goisch meisje Pauline Wingelaar vroegen om een tweede, een derde, een vierde glas. En nog een amuse.

Hoewel de afdront van de brut nature iets lichter was dan de premier cru, prefereert ik toch de brut nature voor zijn terroir....

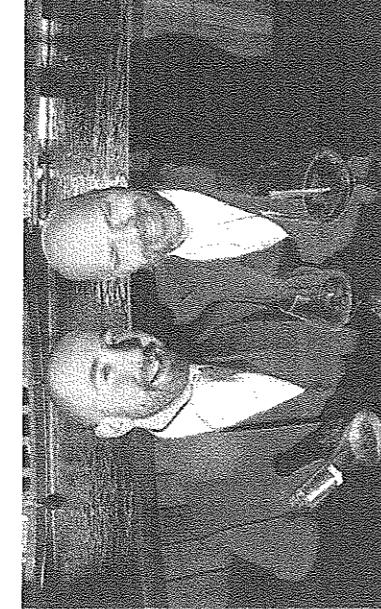

Viktor & Rolf van de biochampagne serveren eigenhandig.

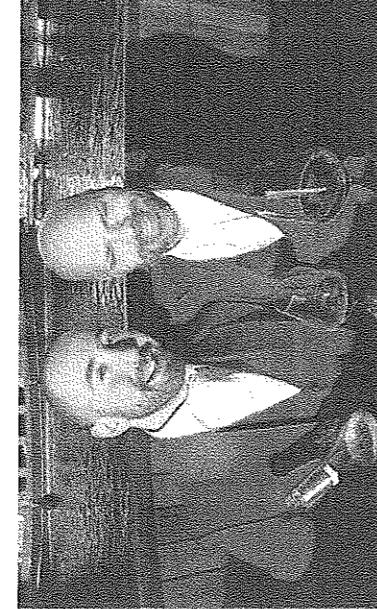
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

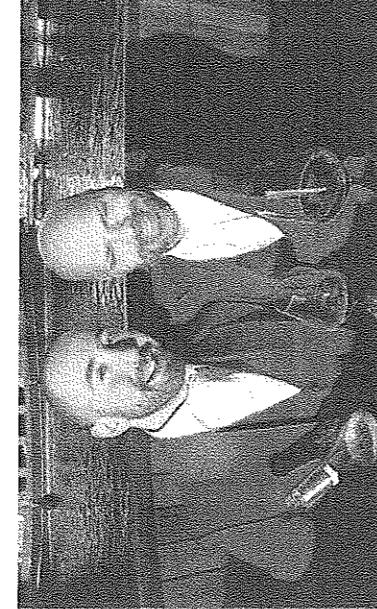
Chef-kok Hayke Rijneveld maakt amuses die passen bij de kleur van de rosé brut.

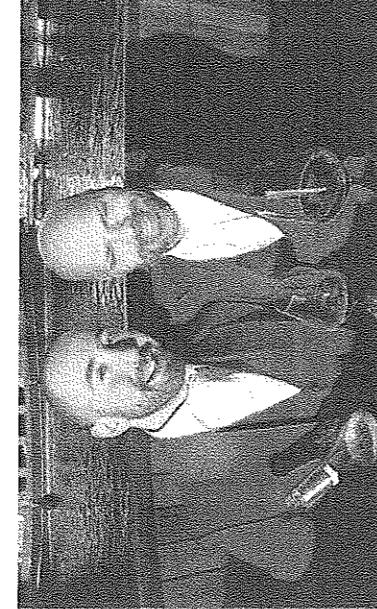
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

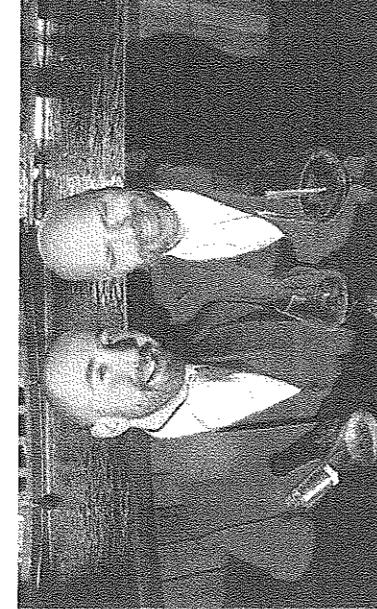
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

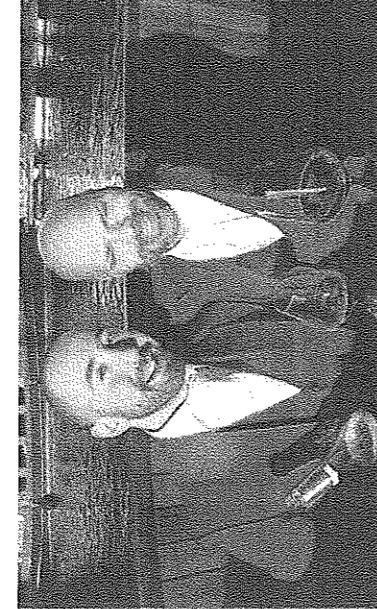
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

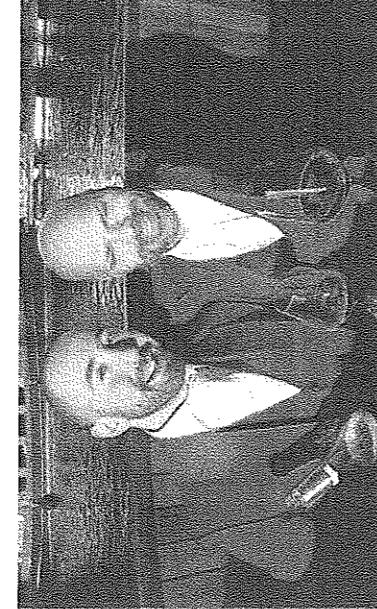
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

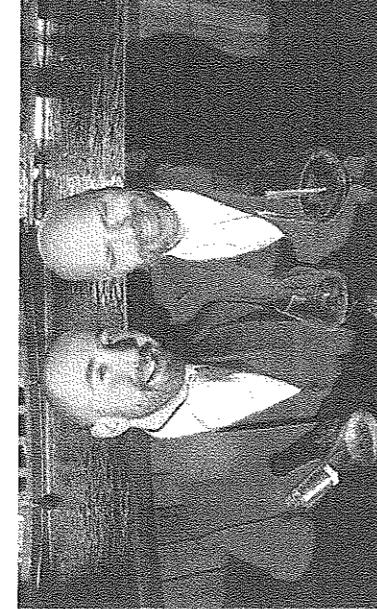
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

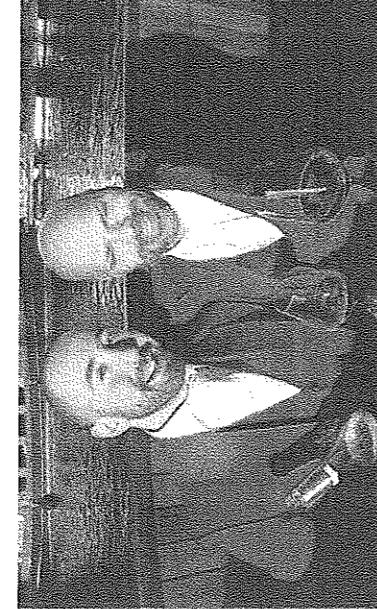
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

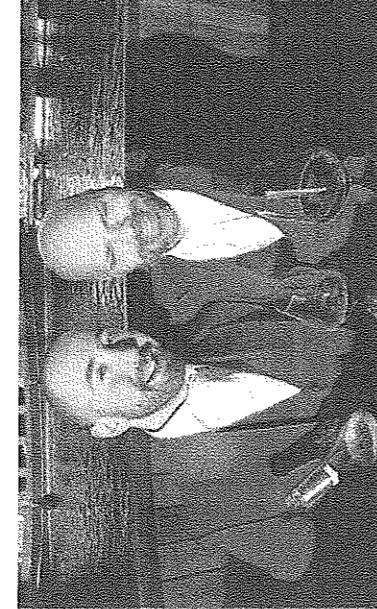
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

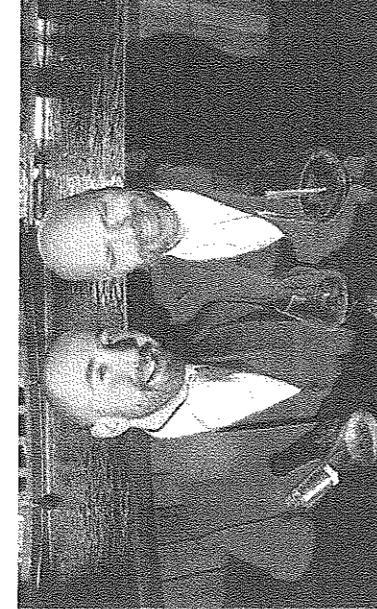
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

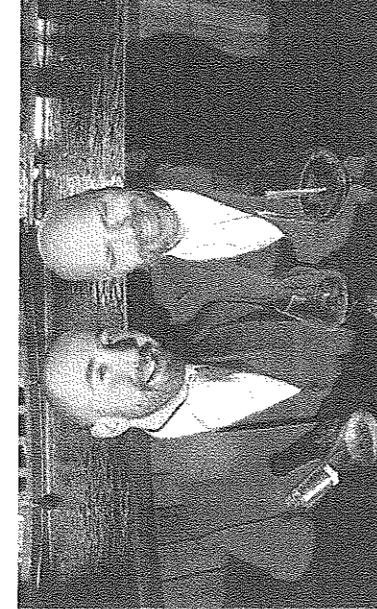
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

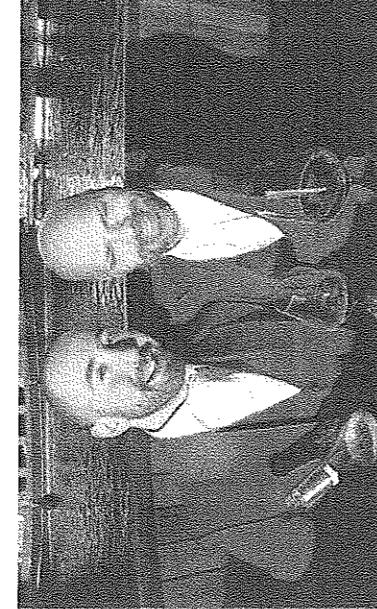
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

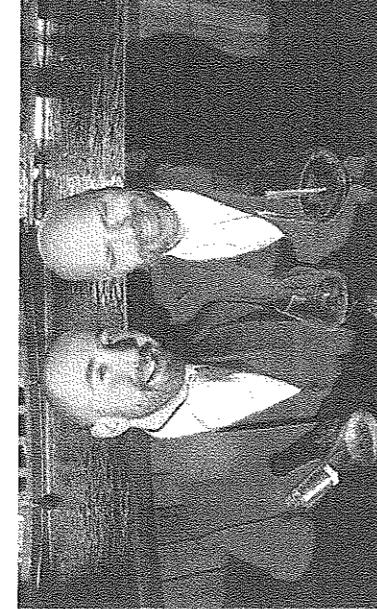
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

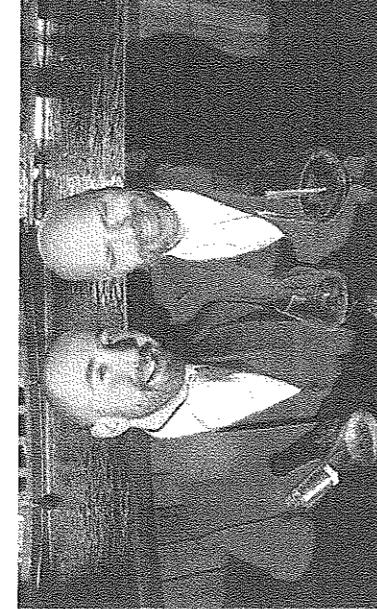
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

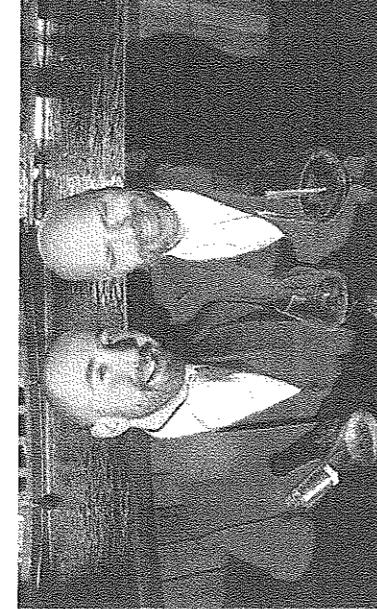
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

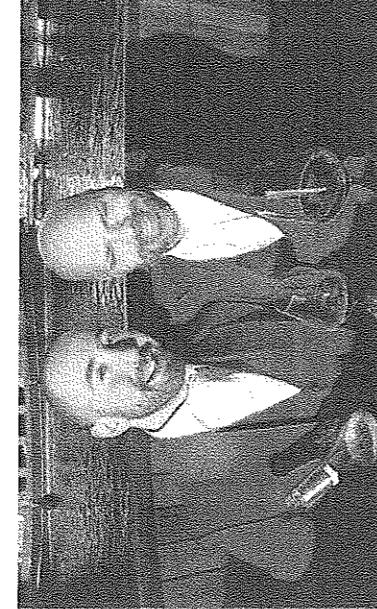
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

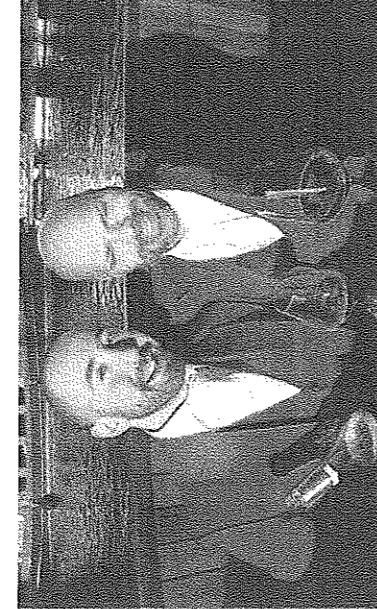
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

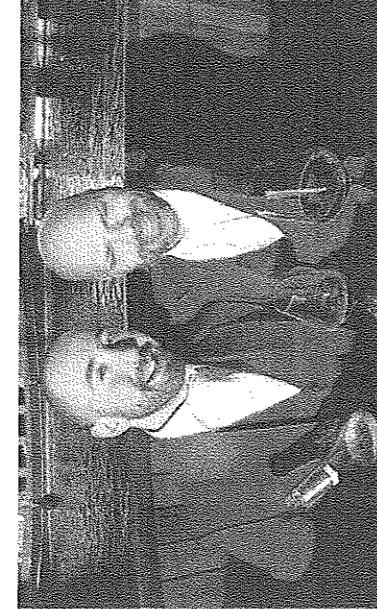
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

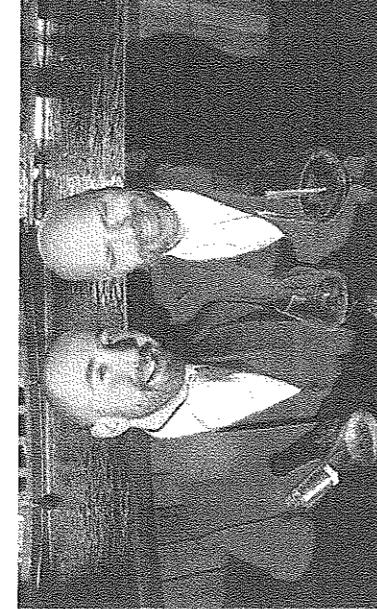
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

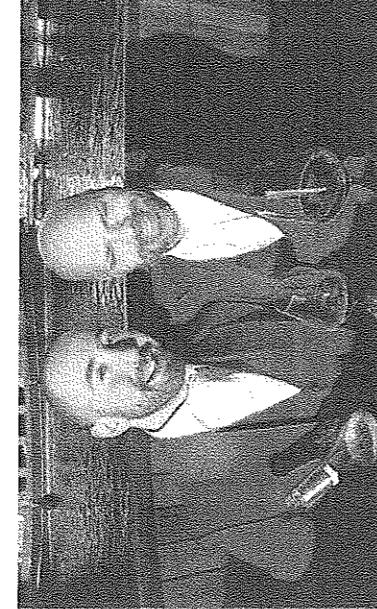
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

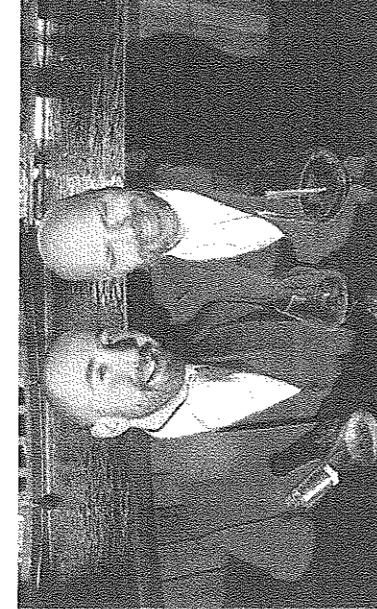
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

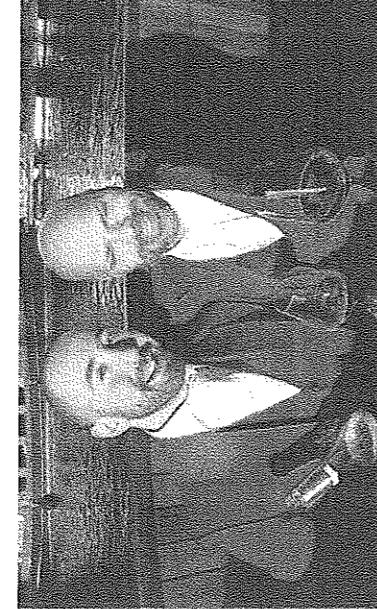
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

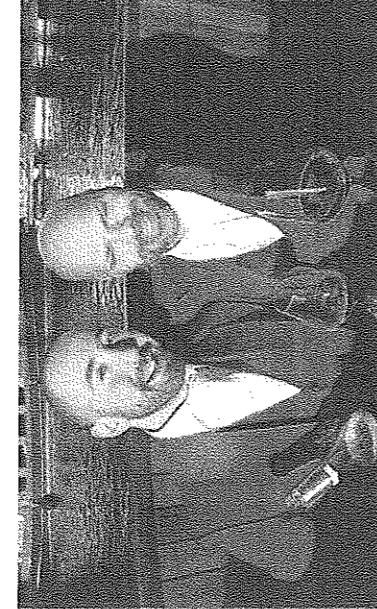
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

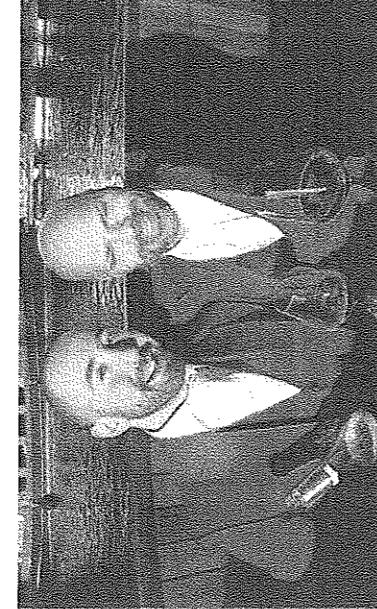
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

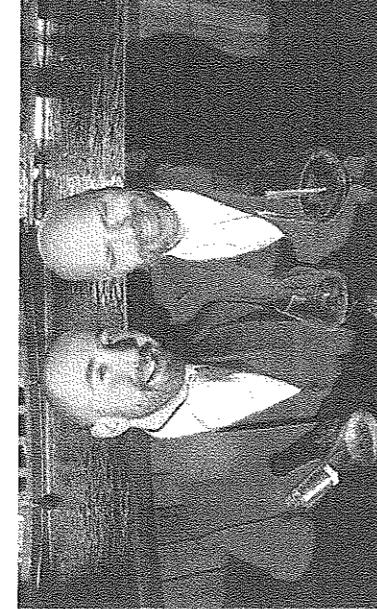
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

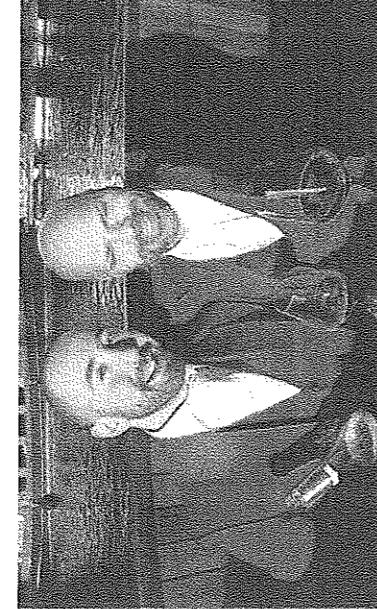
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

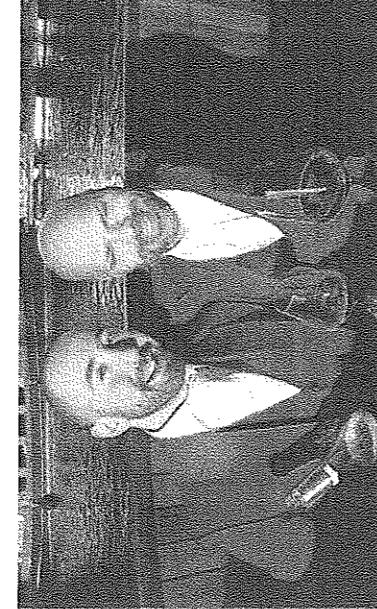
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

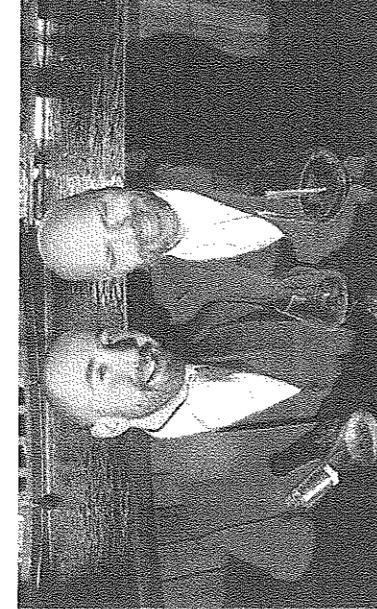
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

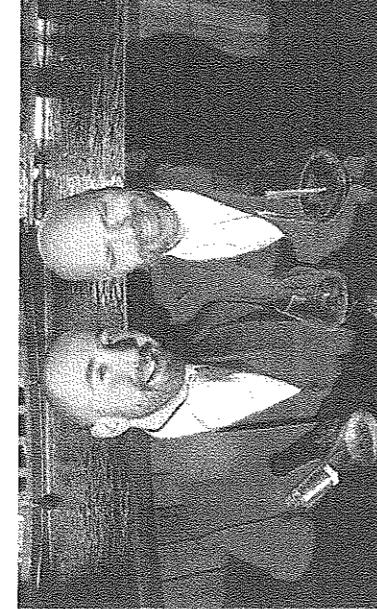
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

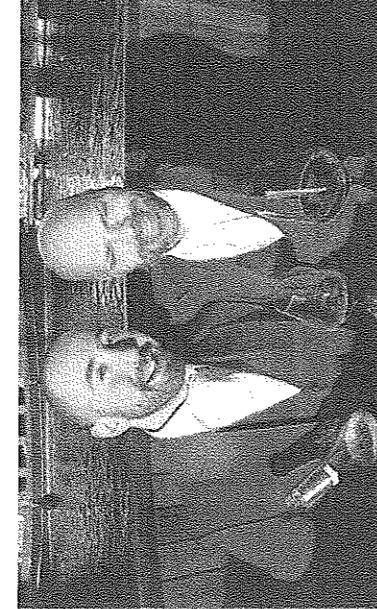
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

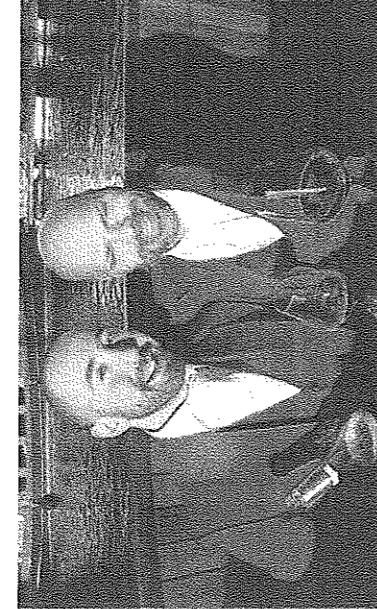
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

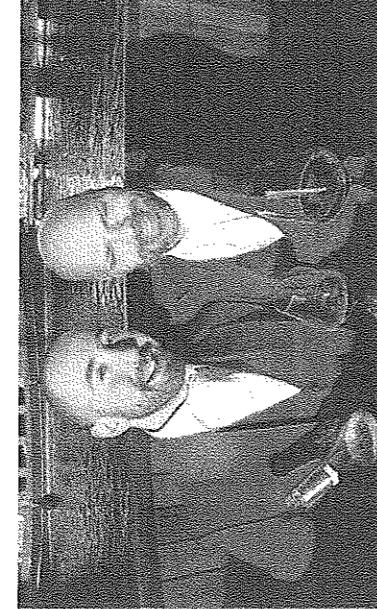
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

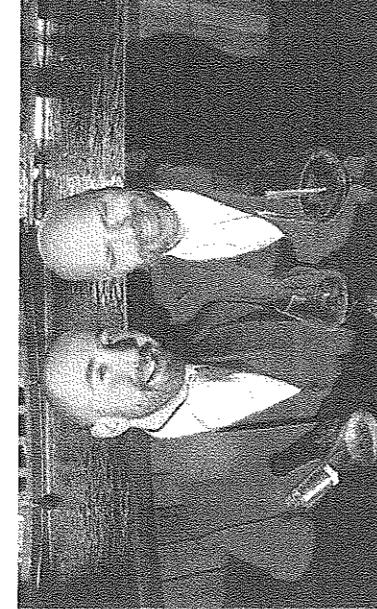
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

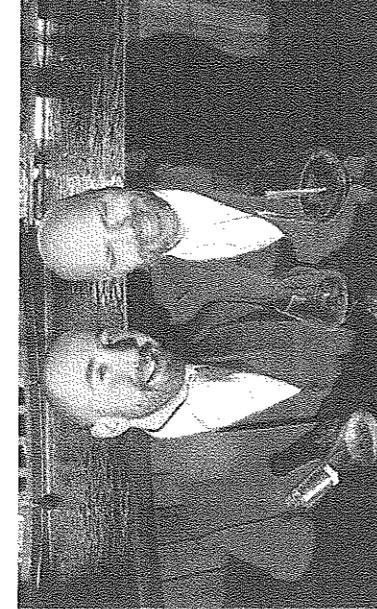
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

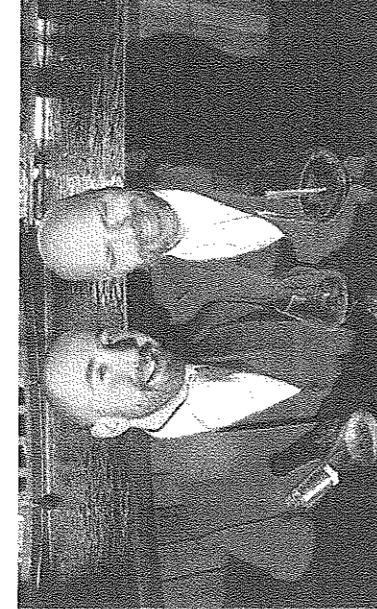
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

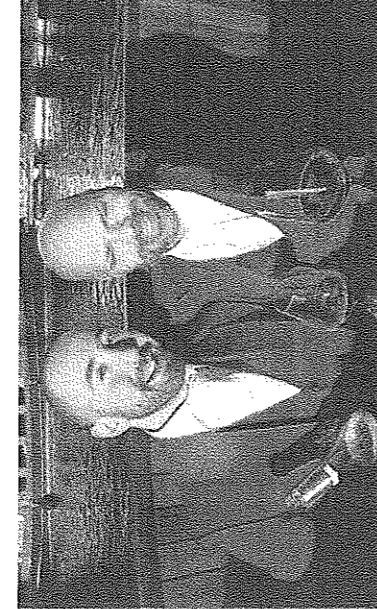
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

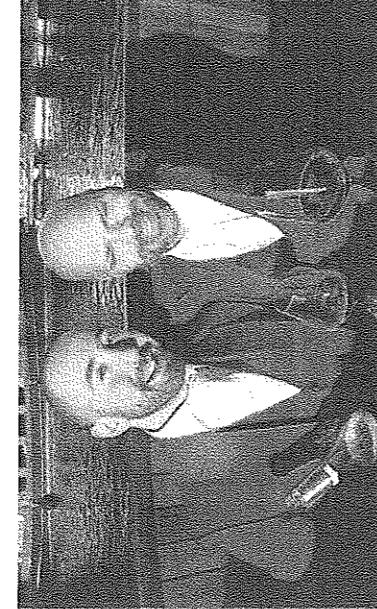
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

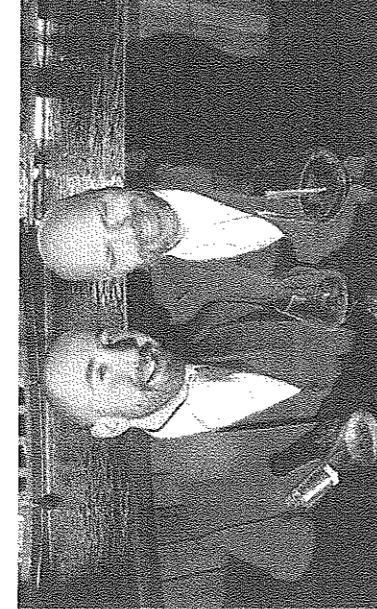
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

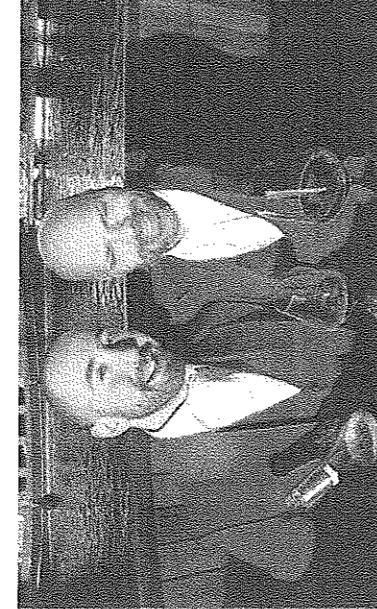
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

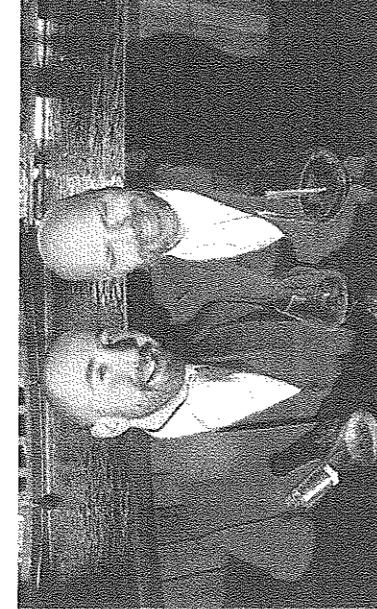
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

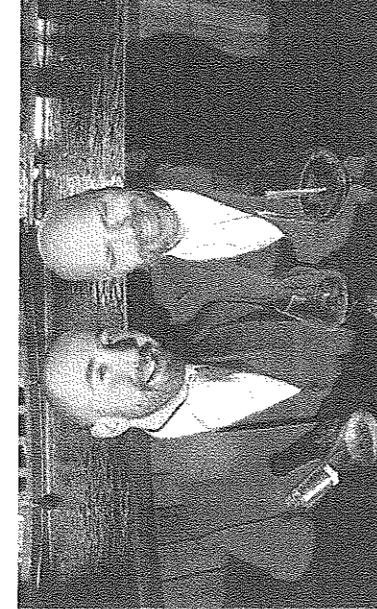
V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.

V&R of A&K, doen ze níet óók een glaasje? Links Bram Agoston, rechts Bart Krieger.